

OBSAH

Úvod (A. Hanzlíková)	9

I. ČÁST

1 Ošetřovatelství v primární zdravotní péči (A. Hanzlíková)	13
1.1 Zdraví – věc každého jednotlivce	13
1.2 Zdraví – definice, modely	14
1.3 Pojmy používané v souvislosti s hodnocením zdraví	15
1.4 Zdravotní péče	16
1.5 Ošetřovatelství v primární zdravotní péči	18
2 Stručný přehled dějin zdravotní péče se zaměřením na prevenci (A. Hanzlíková) ...	22
2.1 Nejstarší historické údaje	22
2.2 Období profesionalizace ošetřovatelské péče	25
2.3 Péče o veřejné zdraví	26
3 Ošetřovatelství v komunitě (A. Hanzlíková)	29
3.1 Veřejné zdravotnictví a primární zdravotní péče	29
3.2 Pomoc při ochraně a uchování zdraví	33
3.3 Komunita jako klient	35
3.4 Současný stav péče o zdraví obyvatelstva	36
3.5 Prevence, ochrana a podpora zdraví	39
4 Zdraví pro všechny (S. Rusinová)	42
4.1 Světová zdravotnická organizace	42
4.2 Světová zdravotnická organizace a Česká republika	43
4.3 Iniciativy ČR podle doporučení Světové zdravotnické organizace	43
4.4 Zdraví pro všechny v 21. století	44
5 Národní program podpory zdraví (S. Rusinová)	51
5.1 Vývoj Národního programu podpory zdraví	51
5.2 Národní program podpory zdraví – Zdraví pro všechny v 21. století	54
5.3 Programy Světové zdravotnické organizace	61
6 Využití modelů v komunitním ošetřovatelství (A. Skokřová)	66
6.1 Úvod k modelům	66
6.2 Adaptační model Royové	67
6.3 Levinové model principů ochrany	70

6.4 Johnsonové behaviorální systémový model	71
6.5 Penderové model podpory zdraví	78
7 Faktory ovlivňující zdraví komunity (T. Baška)	81
7.1 Kvalitativní hodnocení faktorů	81
7.2 Kvantitativní hodnocení faktorů	82
7.3 Osobnostní faktory	82
7.4 Faktory životního stylu (behaviorální faktory)	84
7.5 Environmentální faktory	85
7.6 Sociální faktory	88
8 Ošetřovatelský proces v komunitě (M. Tomagová)	93
8.1 Hodnocení zdraví komunity	93
8.2 Diagnostika zdraví komunity	94
8.3 Plánování komunitní ošetřovatelské péče	95
8.4 Realizace komunitní ošetřovatelské péče	96
8.5 Vyhodnocení komunitní ošetřovatelské péče	98
9 Výzkum v komunitním ošetřovatelství (M. Bubeníková)	100
9.1 Funkce a kroky výzkumu v komunitním ošetřovatelství	101
9.2 Faktory ovlivňující výzkum v komunitním ošetřovatelství	102
9.3 Úlohy výzkumu pro komunitní sestry	103
9.4 Výzkumné projekty pro komunitní ošetřovatelství	103
9.5 Etické problémy ve výzkumu v komunitním ošetřovatelství	105
9.6 Využití výzkumných závěrů v praxi	106
10 Sociálně-psychologické problémy v komunitním ošetřovatelství (M. Bubeníková)	108
10.1 Jednotlivec	108
10.2 Sociální motivace	112
10.3 Skupina	113
10.4 Sociální chování	117
11 Etika v komunitním ošetřovatelství (Ž. Szabóová)	121
11.1 Etika a komunitní ošetřovatelství	121
11.2 Základní etické principy v komunitní ošetřovatelské péči	122
11.3 Etické teorie a komunitní ošetřovatelství	125
11.4 Etické dilema v komunitním ošetřovatelství	130
11.5 Etické aspekty komunitní péče o těžce nemocné a umírající	132
11.6 Etická rovina terminální péče	134
12 Komunikace (M. Bubeníková)	138
12.1 Interakce	138
12.2 Sociální percepce	140
12.3 Komunikace	141
12.4 Komunikace sestry – klient/pacient	149
12.5 Komunikace v týmu zdravotnických pracovníků	158
II. ČÁST	
13 Komunitní ošetřovatelská péče o rodinu (M. Bašková)	167
13.1 Rodina	167

13.2 Charakteristika rodiny	167
13.3 Model prevence péče o rodinu	170
14 Komunitní ošetrovatelská péče o děti (A. Skokřiová)	178
14.1 Cíle komunitní ošetrovatelské péče	178
14.2 Epidemiologický proces prevence a péče o děti	179
14.3 Posuzování potřeb dítěte v komunitě	179
14.4 Stanovení ošetrovatelských diagnóz	182
14.5 Plánování péče o dítě	183
14.6 Realizace ošetrovatelských činností	188
14.7 Vyhodnocení ošetrovatelské péče o dítě	188
15 Úloha komunitní sestry ve školách (A. Skokřiová)	190
15.1 Školská sestra a její úlohy	191
15.2 Služby zdravotní péče ve školách	192
15.3 Proces řízení péče ve školách	193
16 Komunitní ošetrovatelská péče o ženu (M. Bašková)	197
16.1 Specifické aspekty zdravotní péče o ženu	197
16.2 Model prevence péče o ženu	198
17 Komunitní ošetrovatelská péče o staré lidi (M. Tomagová)	205
17.1 Prevence ve stáří	206
17.2 Úlohy komunitní geriatrické sestry	207
17.3 Instituce poskytující dlouhodobou péči	211
18 Komunitní ošetrovatelská péče o duševně nemocné (M. Tomagová)	214
18.1 Prevence a ošetrovatelský proces v komunitní ošetrovatelské péči o duševní zdraví	214
18.2 Komunitní ošetrovatelská péče o lidi se schizofrenií	216
18.3 Komunitní ošetrovatelská péče o mentálně retardované	218
18.4 Komunitní ošetrovatelská péče o závislé	219
18.5 Komunitní ošetrovatelská péče o dementní osoby	223
19 Komunitní ošetrovatelství zaměřené na zdraví v zaměstnání (A. Hanzlíková)	226
19.1 Role komunitního ošetrovatelství při ochraně zdraví v zaměstnání	226
19.2 Cíle ošetrovatelství zaměřeného na ochranu zdraví v zaměstnání	227
19.3 Rizika ohrožující pracující	229
19.4 Model péče o klienta v pracovním zařazení	229
19.5 Plánování ošetrovatelské péče na pracovištích	234
19.6 Péče o zdraví v zaměstnání	234
19.7 Budoucnost a perspektivy ošetrovatelství zaměřeného na ochranu zdraví v zaměstnání	235
20 Domácí péče v komunitním ošetrovatelství (Ž. Szabóová)	238
20.1 Historie domácí péče	238
20.2 Domácí péče v České republice	239
20.3 Domácí péče ve Slovenské republice	240
20.4 Domácí péče jako integrovaná zdravotní a sociální péče	240
20.5 Principy ovlivňující kvalitu domácí péče	242
20.6 Faktory ovlivňující rozvoj domácí péče	245
20.7 Agentury a výhody domácí péče	246

20.8 Domácí ošetrovatelská péče	247
20.9 Formy ADP	252
21 Hospicová péče v komunitní ošetrovatelství (Ž. Szabóová)	255
21.1 Právo člověka na důstojné umírání	255
21.2 Kvalita života umírajícího člověka	257
21.3 Paliativní péče	258
21.4 Hospicová péče	259
21.5 Historie hospiců jako institucionální péče	260
21.6 Hospicové hnutí	262
21.7 Typy hospicové péče	263
21.8 Interdisciplinární hospicový tým	265
21.9 Indikace a kritéria přijetí do hospicové péče	268
21.10 Psychosociální aspekty ošetrování umírajících	268